

הכנסת העשרים וארבע

יזום: חבר הכנסת אופיר סופר

מיכאל מלכיאלי

מכלוף מיקי זוהר

אורי מקלב

הצעת חוק איסור הונאה בכשרות (תיקון - הרפורמה בכשרות), התשפ"ב-2022

תיקון סעיף 1 1. בחוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983 (להלן – החוק העיקרי) בסעיף 1 -

(1) ק

(2)

(3) נים" - תימחק

(4) 'ולעניין ועדת רבנים – אף אם כיהן בעבר בתפקיד כאמור" -
יימחקו

(5) בהגדרה "רב עיר", המילים "ולעניין ועדת רבנים – אף אם כיהן בעבר
בתפקיד כאמור" - יימחקו

(6) בהגדרה "תקן כשרות מועצה", המילה "מועצה" - תימחק

(7) לאחר ההגדרה: "גוף נותן הכשר" יבוא:

"דין תורה" – תקן הכשרות שאושר ע"י ועדת תקן כשרות או הוראת
מועצת הרבנות הראשית לישראל."

(8)

לאחר ההגדרה "ועדה של הכנסת" יבוא:

"ועדת תקן כשרות" – מועצת הרבנות הראשית תמנה וועדה שתייצר תקן כשרות הכולל את כלל תחומי הכשרות ע"פ דין תורה בנוסף לתקינת כח אדם הנצרכת לפי העניין לעובדי המועצה הדתית המוסמכת, יחידת הממונה, וגוף כשרות, חברי הוועדה יהיו עם ניסיון בכשרות כדלהלן: 4 רבני עיר, 3 רבנים אזוריים, 2 נציגים לרבנים הראשיים, 3 נציגי אגף הכשרות, נציג יחידת ההונאה בכשרות, 3 רבני תאגידי כשרות, 2 רבני מכונים תורניים בתחום הכשרות.

"חברה ממשלתית לכשרות" – חברה ממשלתית שתוקם בהחלטת ממשלה תוך 60 יום מתחולת החוק. החברה תתן אפשרויות לפתרון כוללני להעסקת כלל משגיחי הכשרות במדינת ישראל."

תיקון סעיף 2(א) 2. בסעיף 2(א) לחוק העיקרי, פסקה (2) – תימחק, ובמקומה יבוא:
"2) כל אחד מאלה:

(א) רב עיר או רב מקומי, המכהן במועצה דתית מוסמכת.
(ב) הרבנות לכשרות ארצית במקומות בהם הוסמכה לתת כשרות על ידי מועצת הרבנות הראשית."

תיקון סעיף 2(ב) 3. בסעיף 2(ב) לחוק העיקרי -

(1) בפסקה (1), המילים "או ועדת רבנים יסדירו" – יימחקו, ובמקומם יבוא:
"תקים ועדת תקן כשרות שתסדיר".

(2) בפסקה (2), המילים "במקום פעילותו" – יימחקו, ובמקומם יבוא:
"ומפקחים במקום פעילותם"

(3) בפסקה (2), הקטע החל במילים "ואפשר לכלול בו" עד המילים "אם נקבעו" – יימחק

(4) פסקה (3) – תימחק, ובמקומה יבוא:

"(3) מועצת הרבנות הראשית תודיע לממונה על תקן שהסדירה ועדת תקן כשרות בתוך 30 ימים ממועד הסדרתו; בהודעה כאמור יצוין גם סמל התקן שהוסדר; כל שינוי בתקן יעודכן מיידית מול הממונה."

(5) פסקה (4) – תימחק, ובמקומה יבוא:

"(4) ועדת תקן כשרות מחויבת להתכנס אחת לחודש."

(6) פסקה (5) – תימחק, ובמקומה יבוא:
" (5) ועדת תקן כשרות – מחויבת להשיב לפניות בהחלטה מנומקת תוך 45 יום."

(7) פסקה (6) – תימחק, ובמקומה יבוא:
" (6) לא עמדה ועדת תקן כשרות בהוראות סעיף קטן (ב) (4) לסעיף 2א לחוק העיקרי, לא יאושרו על ידי הממונה גופי כשרות ומועצה דתית מוסמכת."

תיקון סעיף 2א(ג) 4. בסעיף 2א(ג) לחוק העיקרי -

(1) בפסקה (1) לאחר המילים "מועצת הרבנות הראשית" יבוא: "הנוגע לכשרות המוצרים ושעות ההשגה".

(2) לאחר פסקה (1)(ב) יבוא:
" (ג) תקן כשרות מהדרין מן המהדרין שיכלול תנאים נוספים על תנאי תקן הכשרות המהדרין."

(3) בסעיף קטן (ג) - פסקה (2) - תימחק

תיקון סעיף 2א 5. בסעיף 2א לחוק העיקרי -

(1) סעיף קטן (ה) - יימחק

(2) בסעיף קטן (ו), פסקה (2) - תימחק

(3) בסעיף קטן (ז), המילים "או ועדת רבנים" - יימחקו

(4) בסעיף קטן (ח), המילים "או ועדת רבנים" - יימחקו

(5) בסעיף קטן (י), פסקה (2) – תימחק, ובמקומה יבוא:

" (2) תקני כשרות יפורסמו באתר האינטרנט של הרבנות הראשית"

תיקון סעיף 2ב 6. בסעיף 2ב לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), אחרי המילים "ולתקן כשרות", יבוא: "שהוסיף לתקן מועצת הרבנות הראשית, כפי".

(2) בסעיף קטן (ב) (1), לאחר "תעודת הכשר" יבוא: "נוספת".

(3) בסעיף קטן (ב), לאחר פסקה (3), יבוא:

" (4) לבצע אכיפה ותיקון ליקויים שהתקבלו מהרבנות המקומית."

- (4) סעיף קטן (ג) – יימחק, ובמקומו יבוא:
 "(ג) גוף נותן הכשר מחויב לפי הוראות חוק זה, ובהתאם לתנאי הרישיון שקיבל מהממונה:
 (1) לאפשר גישה למפקחי הרבנות המקומית והרבנות הראשית למקומות בהם הוא נותן כשרות, למאגרי מידע שברשותו, רשימות חומרי הגלם ונוכחות המשגיחים מטעמו.
 (2) פעולות פיקוח הכשרות לא יפחתו מתקן הכשרות של הרבנות הראשית לישראל.
 (3) לא לתת תעודת כשרות מטעמו, עד הסדרת הפיקוח במקום מו הרבנות המקומית."
- (5) בסעיף קטן (ד), המילה "שלו" תימחק ובמקומה יבוא: "של המשרד לשירותי דת".
7. תיקון סעיף 2ג בסעיף 2ג לחוק העיקרי, לאחר סעיף קטן (ג) יבוא:
 "(ד) מועצה דתית מוסמכת תוכל לאשר לעוסק שימוש בחומר גלם מיובא כחלק מתהליך הייצור העומד בתקן הכשרות בתנאי שתעדכן את הממונה על כך 30 יום לפני הייצור בפועל. הממונה רשאי לציין התנגדות ככל ותימצא כשל בעמידה בתקן הכשרות."
8. תיקון סעיף 2ה בסעיף 2ה לחוק העיקרי, לאחר פסקה (4) יבוא:
 "(5) הערות רבנות מקומית לגופים נותני הכשר במקומם.
 (6) תקינת כח האדם ביחס לכמות תעודות הכשרות שהונפקו."
9. תיקון סעיף 2ו(א) בסעיף 2ו(א) לחוק העיקרי -
 (1) המילים "גוף נותן הכשר או" – יימחקו
 (2) המילה "יסרבו" – תימחק, ובמקומה יבוא: "תסרב".
 (3) הסיפא המתחילה במילים: "השר, באישור ועדה של הכנסת" – תימחק
10. תיקון סעיף 2ז בסעיף 2ז לחוק העיקרי -
 (1) סעיף קטן (ב) – יימחק
 (2) סעיף קטן (ג) – יימחק
11. תיקון סעיף 2ח(ב) בסעיף 2ח(ב) לחוק העיקרי -
 (1) בסעיף קטן (א), המילים "או רב" – יימחקו, ובמקום יבוא: "ורב"

- (2) בסעיף קטן (ב), פסקה (1) – תימחק, ובמקומה יבוא:
 "(1) תקן הכשרות שלפיו נתנו את תעודת ההכשר, וכן – את דירוג תקן הכשרות."
- (3) בסעיף קטן (ב), בפסקה (6), המילים "או מועצה" – יימחקו, ובמקומם יבוא: "ומועצה"
- (4) בסעיף קטן (ב), לאחר פסקה (6) יבוא:
 "(7) מועצה דתית מוסמכת מחוייבת לציין את כל גופי הכשרות שאושרו באותו בית עסק."
12. תיקון סעיף 2ט בסעיף 2ט לחוק העיקרי, סעיף קטן (ה) – יימחק, ובמקומו יבוא:
 "(ה) הממונה יפרסם הודעה על ביטול או התליה של תעודת הכשר או על תנאים שהותנו בה כאמור בסעיף זה בממשק חיפוש ייעודי באתר האינטרנט של הרבנות הראשית לישראל ובעיתון יומי מקומי או ארצי לפי העניין."
13. תיקון סעיף 2י בסעיף 2י לחוק העיקרי, אחרי פסקה (4) לסעיף קטן (ב) יבוא:
 "(5) מערכת מקוונת להפעלת מערך הכשרות."
14. תיקון סעיף 2טו בסעיף 2טו לחוק העיקרי, אחרי המילים "לא ייתן אדם", יבוא: "או תאגיד".
15. תיקון סעיף 2טז בסעיף 2טז(ב) לחוק העיקרי -
 2טז(ב)
- (1) פסקה (1) – תימחק, ובמקומה יבוא:
 "(1) תקן כשרות שלפיו הוא מבקש לתת שירותי השגחה, תוך אזכור מהי התוספת לתקן המועצת אותו הוא מבקש להוסיף."
- (2) פסקה (2) - תימחק
- (3) אחרי פסקה (7) יבוא:
 "(8) אישור מפורט מהרבנויות המקומיות בהם הוא מעוניין לתת כשרות.
 (9) התחייבות לעמידה לכל הפחות בתקן הכשרות של הרבנות הראשית."
16. תיקון סעיף 2יז בסעיף 2יז(א) לחוק העיקרי -
 2יז(א)
- (1) פסקה (6) - תימחק

- (2) לאחר פסקה (8) יבוא:
- "(9) מועצת הרבנות הראשית לא הביעה התנגדות לאור ממצאים ומידע על כשלים בכשרות בתאגיד המבקש רישיון."
- תיקון סעיף 2כג 17. בסעיף 2כג לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), לאחר פסקה (7), יבוא:
- "(8) הגוף לא שיתף פעולה עם הרבנות המקומית במקומות בהם הוא נותן כשרות."
- (2) בסעיף קטן (ה), לאחר המילים "או מנהלו" יבוא: "או מי מטעמו".
- תיקון סעיף 2כה 18. בסעיף 2כה לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א), בפסקה (2)(ג), הקטע החל במילים "ולעניין זה רשאי השר" עד המילים "המציגה את התנהלותה" - יימחק
- (2) בסעיף קטן (א), לאחר פסקה (2)(ג), יבוא:
- "(ד) תקינת כח האדם תואמת את תקן הכשרות."
- (3) בסעיף קטן (א), בפסקה (3), לאחר המילים "כאמור בסעיף 2ד." יבוא:
- "או שהתקשרה עם החברה הממשלתית לכשרות להסדרת שירותי השגחה."
- (4) בסעיף קטן (ז), לאחר המילים "לפעול לתיקון הפגם" יבוא: "ההתראה תפורסם באתר האינטרנט של הרבנות הראשית לישראל."
- תיקון סעיף 2כו(ה) 19. בסעיף 2כו(ה) לחוק העיקרי, המספר "60" יימחק, ובמקומו יבוא: "90"
- תיקון סעיף 2ל 20. בסעיף 2ל לחוק העיקרי -
- (1) המילים "השר ימנה" – יימחקו, ובמקומם יבוא: "הרבנות הראשית תמליץ לשר למנות".
- (2) לאחר פסקה (5) יבוא:
- "(6) לפעול להקמתה של החברה הממשלתית לכשרות.
- (7) לנהל את חברי ועדת תקן הכשרות ולאפשר גישה מקוונת לוועדת תקן כשרות.
- (8) להקים ולהתקשר עם מעבדות מקצועיות לפי קביעת ועדת תקן כשרות.
- (9) לתמוך ולהפעיל השתלמויות והסמכות בתחום הכשרות."

21. תיקון סעיף 2 לב בסעיף 2 לחוק העיקרי - לאחר פסקה (3) יבוא:
 "(4) אינו נמצא בניגוד עניינים עם גופי כשרות פרטיים."
22. תיקון סעיף 2 לד בסעיף 2 לד לחוק העיקרי - בסעיף קטן (א) המילים "רשאי להסמיך" – יימחקו, ובמקומם יבוא: "יסמיך".
23. תיקון סעיף 2 לז בסעיף 2 לז לחוק העיקרי -
- (1) בפסקה (4), לאחר המילים "או מועצה דתית מוסמכת" יבוא: "רו מקום המציג עצמו עם מצג כשרות אסור"
- (2) בפסקה (5), לאחר המילים "תעודת הכשר שאינה בתוקף" יבוא: "או מצג כשרותי אסור"
24. תיקון סעיף 2 לט בסעיף 2 לט(א) לחוק העיקרי - לאחר המילים "של צרכנים" יבוא: "משגיחים"
25. הוספת סעיף 2 מ לאחר סעיף 2 לט לחוק העיקרי יבוא:
- "בירור 2 מ. הממונה יקים מנגנון לבירור תקן הכשרות עבור משגיחי ומפקחי מנגנון הכשרות. המנגנון יפעל ברציפות בכל שעות היממה ובכל ימות תקן השבוע מלבד שבת."
- הכשרות
26. תיקון סעיף 3 בסעיף 3 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א) לאחר המילים "תעודת הכשר" יבוא: "ממועצה דתית מוסמכת."
- (2) בסעיף קטן (ב), המילים "שלא ניתנה בעדם תעודת הכשר" – יימחקו, ובמקומם יבוא: "שאינם כשרים על פי דין תורה."
- (3) לאחר סעיף קטן (ב), יבוא:
 "(ג) בעל בית אוכל לא יוכל לפרסם כל מצג כשרותי או הצהרה של בעל עסק כל עוד לא קיבל תעודת כשרות על פי חוק."
27. תיקון סעיף 4 בסעיף 4 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיף קטן (א) לאחר המילים "תעודת הכשר" יבוא: "ממועצה דתית מוסמכת."
- (2) בסעיף קטן (ב) המילים "ניתנה בעדו תעודת הכשר בציון שהוא כשר" – יימחקו, ובמקומם יבוא: "כשר לפי דין תורה."

- תיקון סעיף 5 28. בסעיף 5 לחוק העיקרי, המילים "ניתנה בעדו תעודת הכשר" – יימחקו, ובמקומם יבוא: "כשר לפי דין תורה."
- תיקון סעיף 7א 29. בסעיף 7א לחוק העיקרי –
- (1) בפסקה (1), בסופה יבוא: "מגוף כשרות על פי תקן כשרות";
- (2) בפסקה (2), בסופה יבוא: "וקיבל את אישורו."
- תיקון סעיף 7ב 30. בסעיף 7ב לחוק העיקרי, לאחר סעיף קטן (ג) יבוא:
- "(ד) יבואן יציג על גבי המוצר את תקן הכשרות שעל פיו קיבל את האישור מהממונה."
- תיקון סעיף 10 31. בסעיף 10 לחוק העיקרי, לאחר סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) תעודת הכשר מגוף כשרות תוצג בסמיכות לתעודת הכשרות של המועצה הדתית המוסמכת."
- תיקון סעיף 17 32. בסעיף 17 לחוק העיקרי –
- (1) סעיף קטן (א1) – יימחק, ובמקומו יבוא:
- "השר רשאי, ובעניינים המנויים בפסקאות (1) ו-(2) – באישור ועדה של הכנסת, להתקין תקנות בעניינים אלה:
- (1) תנאים למתן רישיון נוסף על האמור בסעיף 2ז, וכן תנאים שעל הממונה לקבוע ברישיון של גוף נותן הכשר, נוסף על התנאים שבסעיף 2יח;
- (2) הוראות לעניין התנאים להסמכת מועצה דתית מוסמכת, כאמור בסעיף 2 כה;
- (3) הוראות לעניין צורתה ותוכנה של תעודת הכשר וסמלי הכשרות;
- (4) הוראות לעניין אופן תיעוד פעולות של גוף נותן הכשר ושל מועצה דתית מוסמכת והפרטים שעליהם לכלול בתיעוד כאמור, וכן לעניין החובה לשמור מסמכים, לדווח לממונה ולמסור לו מידע או מסמכים הדרושים לו לשם ביצוע תפקידיו לפי חוק זה."
- (2) בסעיף קטן (ב), המילים "בהסמכת שר האוצר ובאישור" – יימחקו, ובמקומם יבוא: "באישור".
- (3) לאחר סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) השר באישור ועדה של הכנסת, יקבע עלויות שכר כח אדם בהתאמה לשכר עובדי פיקוח מזון שך משרד הבריאות."

דברי הסבר

בהתאם לסעיף 2 לחוק הרבנות הראשית לישראל, תש"ם-1980, מתפקידיה של מועצת הרבנות הראשית לישראל, הוא מתן תעודות הכשר על כשרות. כמו כן, על פי סעיף 2 לחוק איסור הונאה בכשרות, תשמ"ג-1983, הרשאים לתת תעודת הכשר הם מועצת הרבנות לישראל, רב שהיא הסמיכה לכך, או רב מקומי המכהן במקום בו נמצא בית האוכל, מקום השחיטה או מקום הייצור של המצרך.

בעקבות שינויים מרחיקי לכת שנקבעו במסגרת חוק התוכנית הכלכלית 2021-2022 (חוק ההסדרים), ביניהם שינויים רבים על מערכת הכשרות, זאת ללא התייעצות עם מועצת הרבנות הראשית לישראל וללא הסכמת הרב הראשי לישראל הממונה על התחום ע"פ חוק.

על כן, מוצע לקבוע כי:

1. רב מקומי יוכל לתת כשרות רק במקומו או במקום שמועצת הרבנות תמנה אותו.
2. ביטול האפשרות לוועדת רבנים להקים תקן כשרות בשונה ממועצת הרבנות הראשית לישראל.
3. הקמת ועדת תקן כשרות בכפיפות למועצת הרבנות הראשית לישראל.
4. הממונה על הכשרות כפוף למועצת הרבנות הראשית.
5. השר לשירותי דת יגיש לממשלה החלטה להקמת חברה ממשלתית לכשרות שתעסיק את כלל משגיחי הכשרות ע"פ נהלי הכשרות של הרבנות הראשית לישראל.
6. הונאה בכשרות תחשב ע"פ דין תורה כפי שהיה טרם תיקון החוק.
7. גופי כשרות פרטיים יוכלו לפעול רק כתוספת לרבנות המקומית ועמידה בתקן הכשרות.

